DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

16. december 1999 *

I sag C-26/99,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent P.J. Kuijper og N. Yerrell, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos C. Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Storhertugdømmet Luxembourg ved P. Steinmetz, direktør for Afdelingen for Juridiske og Kulturelle Anliggender, Udenrigsministeriet, 5, rue Notre-Dame, Luxembourg, som befuldmægtiget,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten, idet det ikke har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme Kommis-

* Processprog: fransk.

sionens direktiv 95/30/EF af 30. juni 1995 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 90/679/EØF om beskyttelse af arbejdstagerne mod farerne ved at være udsat for biologiske agenser under arbejdet (syvende særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF) (EFT L 155, s. 41), eller idet det ikke har givet Kommissionen underretning herom,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.C. Moitinho de Almeida (refererende dommer), og dommerne C. Gulmann og J.-P. Puissochet,

generaladvokat: N. Fennelly
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 28. oktober 1999,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 3. februar 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten, idet det ikke har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme Kommissionens direktiv 95/30/EF af 30. juni 1995 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 90/679/EØF om beskyttelse af arbejdstagerne mod farerne ved at være udsat for biologiske agenser under arbejdet (syvende særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF) (EFT L 155, s. 41, herefter »direktivet«), eller idet det ikke har givet Kommissionen underretning herom.

2 Ifølge direktivets artikel 2, stk. 1, skal medlemsstaterne sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet senest den 30. november 1996 og straks underrette Kommissionen herom.

3 Da Kommissionen ikke modtog underretning om de gennemførelsesbestemmelser, der var vedtaget af Storhertugdømmet Luxembourg for at efterkomme direktivet, og da den i øvrigt ikke rådede over oplysninger, på grundlag af hvilke den kunne fastslå, at Storhertugdømmet havde vedtaget de nødvendige bestem-

melser, opfordrede den ved skrivelse af 30. maj 1997 den luxembourgske regering til at fremsætte sine bemærkninger inden for en frist på to måneder i henhold til den i traktatens artikel 169 fastlagte procedure.

4 Da Kommissionen ikke modtog noget svar på denne skrivelse, tilstillede den den 22. december 1997 Storhertugdømmet Luxembourg en begrundet udtalelse, hvori den opfordrede det til inden for en frist på to måneder at træffe de foranstaltninger, der var nødvendige for at efterkomme direktivet.

5 Storhertugdømmet Luxembourg meddelte ved skrivelse af 25. marts 1998 Kommissionen, at et udkast til anordning til gennemførelse af direktivet netop var blevet forelagt Storhertugdømmets Conseil d'État til udtalelse, og ved skrivelse af 19. august 1998 fremsendte det til Kommissionen teksten til de ændringer, regeringen havde til dette udkast til anordning.

6 Da Kommissionen ikke modtog nogen underretning om, at de nævnte foranstaltninger til gennemførelse af direktivet var blevet truffet, anlagde den nærværende sag.

7 Storhertugdømmet Luxembourg har hverken bestridt, at det var forpligtet til at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, eller at denne gennemførelse er blevet forsinket. Det har dog anført, at forsinkelsen med vedtagelsen af udkastet til anordning skyldes, at et første udkast til storhertugelig anordning først blev vedtaget den 6. februar 1998 som følge af Storhertugdømmets varetagelse af formandskabet for Rådet for Den Europæiske Union. Dette udkast er blevet ændret på visse punkter, og en ny tekst har derfor først kunnet forelægges Conseil d'État til udtalelse den 27. januar 1999. Den luxembourgske regering har truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for en hurtig

gennemførelse af direktivet, og mener derfor, at Kommissionens søgsmål snart vil være uden genstand, hvorfor den har anmodet Domstolen om at udsætte sagen.

8 Kommissionen har i replikken taget den luxembourgske regerings oplysninger til efterretning, men gør gældende, at der stadig ikke er truffet foranstaltninger, hvorved direktivet gennemføres endeligt.

9 Det bemærkes for det første, at den luxembourgske regering ikke har bestridt, at de foranstaltninger i national ret, der er fornødne for gennemførelse af direktivet, endnu ikke er blevet truffet.

10 Det bemærkes for det andet, at efter Domstolens praksis kan en medlemsstat ikke påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser og frister, der følger af et direktiv, ikke overholdes (jf. bl.a. dom af 14.9.1999, sag C-401/98, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 5543, præmis 9).

11 Herefter skal Kommissionens påstand tages til følge.

12 Det må derfor fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2, stk. 1, i nævnte direktiv, idet det ikke inden

for den fastsatte frist har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme direktivet.

Sagens omkostninger

13 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand herom, og da Storhertugdømmet Luxembourg har tabt sagen, pålægges det derfor dette at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

1) **Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2, stk. 1, i Kommissionens direktiv 95/30/EF af 30. juni 1995 om tilpasning til den tekniske udvikling af Rådets direktiv 90/679/EØF om**

beskyttelse af arbejdstagerne mod farerne ved at være udsat for biologiske agenser under arbejdet (syvende særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF), idet det ikke inden for den fastsatte frist har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme direktivet.

2) **Storhertugdømmet Luxembourg betaler sagens omkostninger.**

Moitinho de Almeida Gulmann Puissochet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. december 1999.

R. Grass

Justitssekretær

J.C. Moitinho de Almeida

Formand for Tredje Afdeling